

Atlas van de Nederlandse Zoogdieren

Review of the publication the "Distribution of the mammals in the Netherlands".

Verspreiding van de Nederlandse Zoogdieren

In het dichtbevolkte Nederland komen toch nog ruim zestig soorten in het wild levende zoogdieren voor. Een paar soorten, zoals de hoefijzerneus-vleermuis, de mopsvleermuis en de otter, zijn de laatste jaren nagenoeg of geheel uit Nederland verdwenen. In het algemeen hebben zoogdieren in ons land een verborgen levenswijze en het is dan ook niet eenvoudig een goed beeld te krijgen van hun verspreiding en talrijkheid. Daarbij komt dat sommige soorten moeilijk van elkaar zijn te onderscheiden. Niet alleen worden reeën vaak als hert aangemerkt maar bij de spitsmuizen, vleermuizen, gewone muizen en marterachtigen zijn er soorten die zoveel op elkaar lijken, dat er echt enige training voor nodig is om ze goed te kunnen onderscheiden. Betrouwbare informatie over het voorkomen van zoogdieren is daarom schaars. Toch is zulke informatie hard nodig, wil men tenminste het beheer en de bescherming op een verantwoorde wijze vorm kunnen geven.

Contactgroep Zoogdierinventarisatie

Om in de behoefte aan verspreidingsgegevens te voorzien, hebben tien jaar geleden elf organisaties die zich op enigerlei wijze met zoogdierverspreiding bezig hielden, in de Contactgroep Zoogdier Inventarisatie (CZI) een samenwerkingsverband gesloten. Het doel van de samenwerking was om alle verspreidingsgegevens bij elkaar te brengen en te komen tot een atlas van de verspreiding van de in het wild levende zoogdieren van Nederland. Dit initiatief was bijzonder, omdat zowel gegevens uit de jachtstatistiek, de bestrijding van schadelijke dieren, het

natuurbeheer en het beroepsmatige en amateur natuuronderzoek bijeen konden worden gebracht, aangevuld met talrijke gegevens die speciaal voor de atlas werden verzameld.

Opvallende veranderingen

Het is opvallend van hoeveel soorten het verspreidingsbeeld zich de afgelopen decennia heeft gewijzigd. Ten dele is dat het gevolg van het veel grotere aantal gegevens dat werd verzameld. Voor een belangrijk deel komt dat ook door echte veranderingen in de verspreiding. Van sommige soorten is die verontrustend sterk afgenomen; andere hebben zich de laatste jaren spectaculair weten uit te breiden.

De oorzaken zijn meestal heel verschillend. De ene soort profiteert van de ontwatering van drassige gronden; de andere soort wordt daar juist door bedreigd, net zoals de ene soort wordt bedreigd door het doorbreken van de isolatie van zijn leefgebied en de andere daarvan weet te profiteren. Het blijkt dan ook niet mogelijk om het aantal soorten waarvan de verspreiding afneemt zonder meer weg te strepen tegen de soorten die toenemen en op grond daarvan te concluderen dat het met de zoogdieren in Nederland beter of juist slechter gaat. Juist daarom is het belangrijk, dat in de atlas alle soorten afzonderlijk worden behandeld: de zich uitbreidende vos naast de praktisch uitgestorven otter; de zich uitbreidende steenmarter naast de zeldzame boommarter; de alleen in zuidelijk Nederland voorkomende ondergrondse woelmuis naast de in westelijk Nederland en Friesland voorkomende noordse woelmuis en de in aantal toenemende watervleermuis naast de zeer zeldzame bosvleermuis.

Atlas van de Nederlandse Zoogdieren

Op 1 februari 1992 is het eerste exemplaar van de gereed gekomen Atlas

ATLAS VAN DE NEDERLANDSE ZOOGDIEREN

redactie:
S. BROEKHUIZEN
B. HOEKSTRA
V. VAN LAAR
C. SMENK
J.B.M. THISSEN

van de Nederlandse Zoogdieren aangeboden aan de Staatssecretaris van Natuurbeheer, drs. J.D. Gabor. Deze aanbieding heeft plaats gevonden in het provinciehuis van Noord-Brabant in Den Bosch, tijdens een studiedag waarin niet alleen de studie van de zoogdierverspreiding centraal stond, maar ook de vraag hoe de verspreidingsgegevens in de praktijk kunnen worden gebruikt.

De atlas wordt uitgegeven door de uitgeverij van de Koninklijke Natuurhistorische Vereniging (KNNV). Hij omvat 336 pagina's met behalve de kaarten van de huidige verspreiding van de verschillende soorten ook besprekingen van de oudere gegevens en ruim honderd kaartjes van vroegere verspreiding. Hierdoor komen de veranderingen in de verspreiding goed naar voren.

Titel:

Atlas van de Nederlandse Zoogdieren,
Redactie: S. Broekhuizen, e.a.
ISBN: 90 5011 051 7 geb.
Verkrijgbaar in de boekhandel à f 49,50
Bestellen: f 49,50 + f 4,50
verzendkosten overmaken op
postbanknummer 13028 t.n.v. Stichting
Uitgeverij KNNV te Eindhoven o.v.v.
'NB 56'.